

Beantwoording technische vragen Kaderbrief 2027

Fractie CDA

Vraag 1: vragen over de indexeringsmethodiek (Punt 9 & 11)

- **Vraag a:** In punt 9 staat dat de helft van de indexering naar het begrotingsresultaat gaat. De loonindexering voor 2027 is +4,2% volgens punt 11. Betekent dit dat de budgetten eigenlijk maar met +2,1% stijgen?

Antwoord: Zoals toegelicht in de auditcommissie gaan we de budgetten niet voor de helft indexeren. We zien juist af van indexering, met uitzondering van de te verstrekken subsidies uit de subsidiestaat en budgetten waar concrete afspraken zijn gemaakt over de indexering ervan.

De ene helft van de besparing door niet-indexeren wordt op een centraal budget gezet waarover het college beschikkingsbevoegd is. Mocht komend jaar blijken dat budgetten toch aangepast moeten worden door indexatie, dan kan dit hieruit betaald worden. De andere helft van de besparing valt vrij.

Nadere info om alles in goed perspectief te zien hoe het wordt verwerkt:

Prijsstijging 2027

Door de bijstelling van de Zorgkosten 2027 in de Kaderbrief 2027 zijn de financiële gevolgen van de indexering 2027 meteen verwerkt. Hetzelfde geldt voor de bijdragen 2027 van de diverse gemeenschappelijke regelingen.

Door de verwerking van de Meicirculaire 2026 gemeentefonds staat nu voor de overige indexering nog een stelpost prijsstijging 2027 beschikbaar ter grootte van structureel € 375.000; € 123.000 voor indexering Subsidiestaat 2027 en € 252.000 voor overige indexering tegen 2,1% (zoals bijvoorbeeld de jaarlijkse dotaties aan voorzieningen).

Loonstijging 2027

Wat betreft loonstijging 2027 is bij de verwerking van de Meicirculaire 2027 gemeentefonds een stelpost opgenomen van totaal structureel € 648.000 (personeel: € 609.000 en bestuur: € 39.000). Dit is gebaseerd op een loonindexering 2027 van 4,2%.

- **Vraag b:** Welke budgetten lopen hierdoor het meeste risico om later te laag te zijn?

Antwoord: Dit wordt duidelijk in de komende periode, tijdens het begrotingsproces. De "risicovolle" budgetten of budgetten waar afspraken onder liggen indexeren we wel.

- **Vraag c:** Hoeveel levert deze manier van rekenen in 2027 structureel op?

Antwoord: Dit wordt duidelijk in de komende periode, tijdens het begrotingsproces. Deze manier van rekenen sluit aan bij ons voornemen om scherper te ramen.

Vraag 2: vragen over de Jeugdzorg-stelpost van € 485.000 (Punt 26)

- **Vraag a:** Het college rekent vanaf 2028 met € 485.000 opbrengst uit de Hervormingsagenda Jeugd. De provincie is het daar niet mee eens. Wat betekent dit voor het toezicht van de provincie als de commissie Van Ark begin 2027 negatief oordeelt?

Antwoord: De provincie stelt het bedrag dan neerwaarts bij vanaf 2028. Dit hebben zij het afgelopen jaar gedaan bij de beoordeling van onze Meerjarenbegroting 2026-2029, zie de brief van provincie over de begroting van 3 december 2025.

De provincie heeft onlangs in een ambtelijk overleg laten weten dat ze het inrekenen van de Hervormingsagenda voor de komende begroting wél toestaat, mits onderbouwd.

- **Vraag b:** Als deze € 485.000 wegvalt, wordt het tekort in 2028 ruim € 2,3 miljoen. Welk noodplan ligt klaar om dit tekort op te vangen?

Antwoord: Zie antwoord op vraag a. Dit is niet (meer) aan de orde.

Vraag 3: vragen over de OZB-indexering en woningbouw (Punt 14 & 16 & Pagina 5)

- **Vraag a:** In punt 14 stijgt de OZB met +4,3%. Daarin zit ook +1,8% groei door meer woningen. In de tabel op pagina 6 stijgt de OZB in 2027 met € 178.000. Gaan bestaande inwoners hierdoor meer of minder betalen dan alleen de inflatie?

Antwoord: De OZB-stijging van 4,3% is een optelsom van de bbp-indexen loon, prijs én volume (groei). De stijging van 1,8% heeft betrekking op de volumeontwikkeling van het bbp (8-jaarlijks gemiddelde), niet op woningbouwontwikkeling (bbp = bruto binnenlands product).

- **Vraag b:** Op pagina 5 staat dat de OZB-inkomsten in 2029 lager worden door een aanpassing van de woningbouwprognose. In punt 16 stijgt het aantal woningen op 1 januari 2029 toch met 179. Waar zit de verlaging dan precies?

Antwoord: In de vorige begroting is uitgegaan van hogere aantallen woningbouw in 2029 dan in de komende begroting. Dit betekent dat door een gewijzigde autonome ontwikkeling de OZB-inkomsten 2029 nu te hoog in de begroting zitten en naar beneden worden bijgesteld.

Vraag 4: vragen over apparaatskosten en de "PM"-posten (Pagina 6)

- **Vraag a:** De kosten voor de Wendbare organisatie staan nog op pm. Met welk laagste en hoogste bedrag houdt de organisatie nu rekening?

Antwoord: De PM is in de kaderbrief gebruikt als een kostenplaatje later nog exact ingevuld of uitgewerkt wordt. De komende periode gebruiken we om een meer verfijnde analyse te maken over de formatieve vraagstukken binnen onze organisatie. Hierop komen we terug in de begroting.

- **Vraag b:** Het budget voor IT, licenties en netwerkbeheer stijgt structureel met € 200.000. Hoe past dit bij het doel om scherper te begroten en geen onnodig grote buffers aan te houden?

Antwoord: Er zijn geen budgetten of reserves aanwezig om de kosten voor deze onderdelen te dekken. De budgetten voor hardware, licenties/software en netwerksysteembeheer ramen we op basis van werkelijke kosten. Deze budgetten stellen we ieder jaar bij.

Vraag 5: vragen over de rentesystematiek (Punt 18)

Voor nieuwe investeringen rekent de gemeente met 2% rente. Wat gebeurt er met de kapitaallasten als de echte rente in 2027 hoger is dan 2%?

Antwoord: Dan ontstaat er een renteresultaat. Het tekort wordt in de jaarrekening verrekend via het taakveld *Treasury*. De voorcalculatorische rente van 2% is een vooraf berekend percentage waarin het niet alleen gaat over de marktrente (lees: de verwachte rente over leningen die we in het nieuwe begrotingsjaar denken af te sluiten om nieuwe investeringen te doen). Andere factoren die een rol spelen zijn onder andere: de rente van onze bestaande leningenportefeuille en de hoogte van schatkistbankieren.

Op basis van de kaderbrief en bijgevoegde stukken (en de jaarstukken 2025) hebben we de volgende vragen:

1. Structurele financiële houdbaarheid

- Hoe verklaart het college dat, ondanks het positieve resultaat in de jaarrekening 2025, in de kaderbrief sprake is van oplopende structurele tekorten vanaf 2028?

Antwoord: De oorzaken van het positieve jaarrekeningresultaat zijn incidenteel van aard. Met de structurele tekorten uit het accountantsrapport worden de financiële onzekerheden bedoeld waar gemeenten mee kampen. In de kaderbrief laten we zien dat ook onze begroting nog geen structureel sluitend meerjarenperspectief laat zien.

- In hoeverre is hier sprake van een structureel financieel probleem dat niet wordt opgelost maar vooruit wordt geschoven?

Antwoord: Onze financiële opgave schuift al enkele jaren telkens op door tijdelijke Rijkscompensatie, onder andere voor Jeugd en Wmo. Structurele middelen ontbreken, waardoor de onzekerheid blijft.

2. Incidentele meevallers vs. structureel beleid

- In hoeverre zijn de positieve resultaten uit 2025 (zoals onderbesteding in het sociaal domein en personeelsbudget) incidenteel van aard, en hoe voorkomt het college dat deze een te rooskleurig beeld geven van de structurele financiële positie?

Antwoord: We blijven oog houden voor een structureel sluitende begroting. Hierbij worden structurele kosten gedekt door structurele opbrengsten. De provincie ziet hier als toezichthouder op toe.

3. Sociaal domein: trendbreuk

- Hoe verklaart het college dat het sociaal domein recent onderbesteding laat zien, terwijl nu structureel forse extra kosten worden geraamd voor Wmo en jeugdzorg?

Antwoord: De verklaring voor de onderbesteding in 2025 in het sociaal domein leest u terug in de jaarstukken in de analyse van de verschillen onder programma 5 Gezondheid, welzijn, zorg en onderwijs (bladzijde 99).

De structureel forse extra (zorg)kosten voor Wmo en Jeugdzorg voor 2027 zijn gebaseerd op de prognoses van GR Peelgemeenten. Daarbij wordt voor de Wmo gebruik gemaakt van het landelijk voorspelmodel. De stijging van de extra zorgkosten voor 2027 wordt vooral veroorzaakt door:

- Prijsindexatie (Wmo en Jeugd): het Rijk verplicht gemeenten realistische prijzen te hanteren.
 - Indexatie voor groei van het aantal cliënten (Wmo): dit komt onder andere door vergrijzing.
 - Jeugdzorg: ombouw naar kleinschalig verblijf, wat leidt tot (fors) hogere tarieven.
- In hoeverre is dit het gevolg van uitgestelde uitgaven, capaciteitsproblemen of onvoldoende realistische ramingen?

Antwoord: Deze kostenstijging is niet het gevolg van uitgestelde uitgaven, capaciteitsproblemen of onvoldoende realistische ramingen.

4. Effecten van de meicirculaire

- In hoeverre bieden de effecten uit de meicirculaire 2026 daadwerkelijk structurele financiële ruimte, en in hoeverre gaat het om tijdelijke of onzekere baten?

Antwoord: Hiervoor verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief over de meicirculaire 2026.

- Hoe beoordeelt het college de risico's van rijksmaatregelen na 2028, zoals wijzigingen in de Wmo, voor de gemeentelijke begroting?

Antwoord: De rijksmaatregelen na 2028 zijn nu nog niet bekend.

5. Begrotingsstrategie: scherper ramen

- Het college geeft aan scherper te willen begroten en minder veiligheidsmarges te hanteren. Hoe verhoudt deze keuze zich tot de toenemende onzekerheden in zowel kosten (sociaal domein) als inkomsten (gemeentefonds)?

Antwoord: Zoals toegelicht in de auditcommissie willen we sturen op meer balans tussen begroting en jaarrekening door scherper te begroten. Dit doen we om aan het einde van het jaar zo min mogelijk af te wijken van de werkelijke cijfers. Dit betekent: meer risicogericht en realistisch inschatten wat de kosten en opbrengsten zijn. Niet werken met (ruime) marges of buffers, maar bedragen zo exact en reëel mogelijk ramen. Kritisch zijn op de taken die betaald worden uit deze budgetten. Dragen ze nog wel bij aan datgene waar we voor staan? Als dat niet het geval is, stellen we deze budgetten naar beneden bij.

- Welke risico's neemt de gemeente hiermee bewust?

Antwoord: Er worden geen bewuste risico's genomen, het gaat om reëel begroten. Risicogericht betekent wel: minder budgetruimte, waardoor we wellicht vaker of eerder een aanvullende vraag naar geld voorleggen aan de raad.

6. Oplopende kosten gemeenschappelijke regelingen

- Hoe verklaart het college de structureel oplopende bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen, en in hoeverre heeft de gemeente hier nog daadwerkelijke sturingsmogelijkheden?

Antwoord: De gemeenschappelijke regelingen dienen jaarlijks hun begroting in waarop we een zienswijze kunnen indienen, zoals onlangs in de raadsvergadering van 21 mei jl.

- Acht het college deze ontwikkeling financieel houdbaar op de langere termijn?

Antwoord: Dit blijft jaarlijks een flinke opgave.

7. Uitvoeringskracht en organisatie

- In hoeverre zijn de financiële keuzes in de kaderbrief gebaseerd op een realistische inschatting van de uitvoeringscapaciteit van de organisatie, gezien de eerder signaleerde onderbezetting en afhankelijkheid van inhuur?

Antwoord: De kaderbrief is beleidsarm. Nieuwe beleidsvoornemens worden afgestemd met benodigde uitvoeringscapaciteit. Een wendbare organisatie heeft een flexibele schil nodig voor tijdelijke invulling van vacatures, vervanging door ziekte, inzet van specifieke expertise en het uitvoeren van projecten.

De komende periode gebruiken we om een meer verfijnde analyse te maken over de formatie vraagstukken binnen onze organisatie. In de begroting komen we terug en wordt aangegeven wat er nodig is om een wendbare en toekomstbestendige organisatie te blijven. Waarin de gemeentelijke ambities in lijn zijn met de financiële mogelijkheden en uitvoeringskracht.

- Hoe voorkomt het college dat financiële tekorten samengaan met vertraging in de uitvoering van projecten en beleid?

Antwoord: Dat is op dit moment niet aan de orde.

8. Onzekere dekkingsmiddelen

- In hoeverre acht het college het verantwoord om structurele begrotingsruimte te baseren op onzekere posten (zoals BCF-ruimte en VNG-stelposten)?

Antwoord: We vinden dit verantwoord. Hierover hebben we regelmatig overleg met de provincie, onze toezichthouder.

- Wat is het plan als deze middelen niet (volledig) beschikbaar komen?

Antwoord: Dit is niet aan de orde, wij gaan hier op een verantwoorde wijze mee om.

9. Gebrek aan concrete maatregelen

- De kaderbrief erkent dat de financiële opgave vanaf 2028 nog niet is opgelost. Waarom zijn er in deze fase nog geen concrete structurele maatregelen uitgewerkt?

Antwoord: Vanwege het ontbreken van structurele middelen vanuit het Rijk.

- Wanneer kan de raad een uitgewerkt scenario verwachten met daadwerkelijke keuzes?

Antwoord: In 2027 zorgen we voor een plan om te komen tot een structureel sluitende begroting in de boekjaren 2028 en verder. In de kadernota van volgend jaar is dit verder uitgewerkt.

10. Strategische koers (zeer sterk afsluitend)

- Welke fundamentele keuzes acht het college onvermijdelijk om te komen tot een structureel sluitende begroting vanaf 2028, en welke beleidsvelden komen daarbij nadrukkelijk in beeld?

Antwoord: Hier komen wij in de kadernota van volgend jaar op terug.

- Of verwacht het college dat dit probleem kan worden opgelost zonder ingrijpende keuzes?

Antwoord: Hier komen wij in de kadernota van volgend jaar op terug.

Fractie ABL

Vraag 6:

Onder punt 17 van de kaderbrief staat de groei van het aantal inwoners benoemd. Zijn er nog bijzondere wijzigingen op het gebied van financiën als het inwoneraantal boven de 25.000 uitkomt en daarmee van categorie verandert?

Antwoord:

Als onze gemeente de grens van 25.000 inwoners passeert verandert de status van "kleine" naar "middelgrote" gemeente. Het aantal raadsleden stijgt hierdoor met 2. Het passeren van de 25.000-grens levert niet automatisch meer structureel geld op. In het begrotingsproces passen we de budgetten hierop aan.

Vraag 7:

Onder het kopje 'te realiseren bijstellingen' staan veel regels met aanpassingen benoemd. Zijn deze wijzigingen ook ergens terug te lezen in een toelichting? Het is nu niet duidelijk of dit keuzes zijn of gevolgen van eerdere besluiten.

Antwoord:

Deze bijstellingen komen terug in de begroting en zijn in deze kaderbrief alleen bedoeld om een reëel meerjarenperspectief voor te leggen.

Vraag 8:

In de tabel onder punt 2 'inkomstenverhogingen' is een negatief bedrag opgenomen voor reguliere verhogingen van 5%. Waarom is dit bedrag negatief? Het is toch een verhoging van de leges die meer inkomsten genereert?

Antwoord:

In de vorige begroting zat de reguliere verhoging te hoog in de begroting en wordt hiermee naar beneden bijgesteld.

Uit auditcommissie van 22 juni 2026

Vraag 9:

Pagina 3; ontwikkeling van het aantal woonruimten

Waarom wijken de genoemde woningbouwprognoses af ten opzichte van de vorige kaderbrief?

Antwoord:

Het aantal woonruimten zoals opgenomen in de kaderbrief is een inschatting. De afwijkingen ten opzichte van de kaderbrief 2025 ontstaan doordat de woningbouwopgave voor de komende vier jaar steeds concreter in beeld is gebracht. De uitvoering van een aantal projecten zal later plaatsvinden. De totale woningbouwopgave voor de lange termijn blijft gelijk.